

- ALS ALLEN PROFETEREN...

“Jaagt naar de liefde en streeft naar de geestelijke gaven, maar vooral dat u mag profeteren”

- 1Kor.14:1

DE TITEL VAN DIT ARTIKEL IS ONTLEEND AAN HET ONDERWIJS DAT PAULUS GEEFT OVER DE GENADEGAVEN (1KOR.12-14), WAAR PAULUS O.A. SCHRIJFT: “MAAR ALS ALLEN PROFETEREN EN ER KOMT EEN ONGELOVIGE OF EEN ONKUNDIGE BINNEN, DAN WORDT HIJ DOOR ALLEN OVERTUIGD, DOOR ALLEN BEOORDEELD; HET VERBORGENE VAN ZIJN HART WORDT OPENBAAR, EN DUS ZAL HIJ OP ZIJN AANGEZICHT NEERVALLLEN EN GOD AANBIDDEN EN VERKONDIGEN DAT GOD WERKELIJK ONDER U IS” (1KOR.14:24-25). DE EERSTE BRIEF AAN DE KORINTHIËRS IS EEN ALGEMENE RONDZENDBRIEF AAN ALLE GEMEENTEN. PAULUS SNIJDT IN DEZE BRIEF BELANGRIJKE ONDERWERPEN AAN. ORDE IN DE GEMEENTE, HET HUIS VAN GOD; VRAGEN OVER HUWELIJK EN ECHTSCHIEDING; DE VIERING VAN HET AVONDMAAL ALS CENTRUM VAN AANBIDDING; EEN HEEL HOOFDSTUK OVER EEN KERNWAARHEID IN HET EVANGELIE: DE LICHAAMELIJKE OPSTANDING VAN CHRISTUS. EN IN DEZE BRIEF WIJDT PAULUS DUS DRIE HOOFDSTUKKEN AAN HET ONDERWERP VAN DE GAVEN VAN DE GEEST. IK DENK DAT ER GEEN THEMA IS DAT HIJ ZÓ UITGEBREID BESPREEKT IN AL ZIJN BRIEVEN. EN TOCH ZIJN WEINIG ONDERWERPEN ZO ONDERBELICHT GEBLEVEN IN DE GESCHIEDENIS VAN DE KERK ALS WAT WE NOEMEN ‘DE GAVEN VAN DE GEEST’.

- Peter van Beugen

Wanneer God zegt dat we moeten streven naar geestelijke uitingen, is dat niet slechts een suggestie, maar een opdracht, een aansporing. *Doe dit*, want deze gaven geef Ik jullie, niet voor jezelf, om ermee te pronken of indruk te maken, maar om er een ander mee te dienen. De gaven stellen ons in staat om het werk van Jezus Christus op aarde te verrichten, om het spreken en het handelen van God zichtbaar, hoorbaar, manifest te maken. Ik wil nu inzoomen op de gave die Paulus bij de Korintiërs bijzonder wil stimuleren: profetie.

Profeteren, wat is dat? Moet ik daarvoor met een kameelharen mantel door de woestijn lopen? Moet ik onheilspellende gebeurtenissen uitspreken over het land waarin ik woon? In de kern is profeteren dat, wat al de profeten van alle tijden hebben gedaan: een woord van God, een boodschap van God doorgeven die zij zelf rechtstreeks van God hadden ontvangen. Daarom is profeteren iets anders dan onderwijzen of leren. Wanneer ik onderwijs geef, ga ik uit van een gegeven tekst en die verklaar ik, daar geef ik een uitleg aan. Een profetie is een boodschap die op geen andere manier kan worden verkregen dan door rechtstreekse openbaring van God. Je verwerft het niet door Bijbelstudie of door menselijk inzicht, het is de Geest die het je ingeeft. Een profetie bereid je niet voor, het komt spontaan. Het Hebreeuwse woord voor profeteren, 'naba', is verwant aan het woord 'opborrelen'. De gave van profetie werd in het Oude Testament versterkt wanneer er muziek werd gespeeld en zo de geest van de profeet ontvankelijker werd voor ingevingen van God, zoals bij Elisa (2Kon.3:15), Jeduthun en zijn zonen (1Kron.25:3) en Saul (1Sam.10:5-10).

Paulus spreekt over gaven die worden uitgedeeld aan het *hele* lichaam van Christus. De Bijbel leert nergens dat bepaalde gaven alleen worden gegeven, of alleen mogen worden uitgeoefend door mensen met een bepaalde opleiding of een aanstelling in de kerk. Dat patroon is wel ontstaan, maar juist in de tijd waarin wij leven, ontdekken veel gelovigen en veel kerken deze waarheid opnieuw: *alle* gelovigen mogen zich naar *alle* gaven uitstrekken. Dat is een hele omslag in ons denken en in ons doen, en dat voelt ook erg onwennig. Het is als iemand die lange tijd op bed gelegen heeft, weer moet gaan leren lopen en spieren gebruiken die lange tijd passief zijn geweest. Een proces van vallen en opstaan, van oefenen en volhouden! Misschien zeg je: ja maar ik ben geen profeet. Misschien niet. Maar luister eens: niet iedereen is evangelist, maar ieder kan wel op zijn tijd het werk doen van een evangelist, net als Timotheüs in 2Timotheüs 4. Dat geldt eigenlijk voor alle gaven. Niet iedereen is leraar, maar ieder mag op zijn tijd een ander helpen om de Bijbel te verstaan. Niet iedereen is herder, maar we mogen ieder op zijn tijd zorg verlenen aan een

ander. En met profetie is dat niet anders: niet iedereen is profeet, maar iedereen kan op zijn tijd het werk doen van een profeet!

Dat maakt het misschien nog wel wat ongrijpbaar en lastig, want ... hoe doe je dat nu? Verbeelden wij ons nu dat God door ons spreekt, en dat onze woorden daarmee evenveel gezag hebben als de Bijbel? Welnu, er is altijd een verschil tussen het eeuwig blijvende, geopenbaarde woord van God enerzijds, en de profetie die God door ons werkt anderzijds. Zijn Woord is tijdloos, het heeft hetzelfde gezag voor *alle* mensen, op *alle* plaatsen en in *alle* tijden. Wie je ook bent als luisteraar, God heeft het hoogste Woord. Met profetie is dat om twee redenen anders. Ten eerste, het is een woord dat op een *bepaald* moment in de tijd gesproken wordt, tot een *bepaalde* groep mensen. Voor hén is deze profetie dus een boodschap van God. Maar voor andere mensen en in andere tijden heeft het niet die betekenis en gezag. De tweede reden waarom profetie verschilt van het Woord van God is deze. Ik geloof dat Gods Woord *onfeilbaar* en 100% betrouwbaar is. Is profetie dat dan niet? Nu, ja en nee. Ja, omdat het een boodschap van God is, en nee, omdat profetie altijd een *menselijke* verwoording is van een goddelijke openbaring. En dat is niet erg zolang je maar begrijpt dat *dát* is hoe het werkt. 'Wij profeteren ten dele', zegt Paulus, en 'kijken door een wazige spiegel'. Daarom zegt hij ook tegen de Thessalonicenzen: 'Blus de Geest niet uit. Veracht de profetieën niet, maar *beproof* ze alle en behoudt het goede' (1Thess.5:19, 20). De uitoefening van *iedere* gave, of het nu is evangeliseren, leren of profeteren, is werk van God maar ook werk van mensen. Leraars maken fouten. Evangelisten maken fouten. Profeten maken ook fouten. Daarom vinden veel gelovigen wanneer ze een profetie - sommigen zeggen een 'woord', of een 'openbaring' - doorgeven het goed om daar voorzichtig mee te zijn. In plaats van te zeggen '*de Heer heeft mij duidelijk gemaakt dat...*', kun je ook zeggen; '*ik krijg deze indruk*', of '*ik krijg dit beeld, of deze woorden*'. Daarmee laat je ruimte voor jezelf, dat een vergissing menselijk is, en je laat ruimte voor de ander. Soms weet je *zélf* niet of een gedachte die je krijgt, een menselijke ingeving is of een goddelijke ingeving. En zo geeft Paulus opdracht aan de gemeente om *samen* de profetieën te beoordelen. Zo voorkom je dat door de uitoefening van gaven druk of manipulatie kan ontstaan.

Profeteren is dus: een boodschap van God doorgeven in menselijke woorden. De *uitwerking* van een profetie is: een ander bemoedigen, troost bieden of juist aansporen (1Kor.14:1-5). Sommige profetieën waren heel concreet, zoals die van Agabus in Handelingen 11, die een hongersnood aankondigde, en de gevangenschap van Paulus in Handelingen 21. Een profetie kan gepaard gaan >>

met een woord van kennis. Je onthult iets over het leven van een ander. Het doel is niet om de ander daarmee in verlegenheid te brengen, maar om die daarmee juist in Gods tegenwoordigheid te brengen: God ziet jou, Hij kent jou, Hij heeft jou lief. Toen Jezus met de Samaritaanse vrouw sprak over haar mislukte huwelijken, reageerde ze spontaan door te zeggen: ik zie dat u een profeet bent! Maar de woorden van Jezus over een pijnlijke plek in haar leven waren tegelijk de sleutel voor haar bevrijding. Zelfs de Farizeeën in Jezus' tijd wisten dat profetie zo werkt. Als er vrouw van slechte reputatie het huis binnenkomt, zeggen ze bij zichzelf: *als deze man een profeet was, dan zou hij wel weten wat voor soort vrouw dat is*. Merkwaardig nietwaar? De evangelist Spurgeon had meerdere malen zulke woorden van kennis over mensen die onder zijn gehoor zaten. Hij sprak de mensen daar rechtstreeks op aan, die daarop hun zonden beleden en met God in het reine kwamen.

Hoe sprak God door en tot profeten? De profeet Ahia kreeg een rechtstreekse openbaring over de vrouw van Jerobeam toen zij hem bezocht (1Koningen 14). Profeten spreken vaak in beeldende taal, zoals Nathan bij David, in 2Samuël 12, of de profeet Ezechiël die een bevel krijgt om zichzelf kaal te scheren en een deel van zijn haar te laten vervliegen

met de wind, als een beeld van de verstrooiing van het volk (Ezechiël 5). God zegt dat Hij tot profeten spreekt door dromen en visioenen (Numeri 12:6), daarom wordt een profeet ook wel een ziener genoemd (1Sam.9:9). Micha is zo'n profeet die een visioen kreeg van de troonzaal waar God raad hield met zijn engelen (1Koningen 22:17-23). Jeremia kreeg bijvoorbeeld een amandeltak te zien. Wat het beeld betekende, legde de Heer hem zelf uit (Jer.1:11,12). De profeet Zacharia kreeg tal van zulke beelden (Zacharia 1 tot en met 6). Wees dus niet verbaasd als iemand tot je spreekt en iets vertelt over een woord, een beeld, of een indruk die hij gekregen heeft, en waarvan hij of zij de betekenis niet weet. Voor jou als hoorder kan het wel betekenis hebben. Misschien herken je het meteen en breng je het in verband met iets dat heel actueel is van jou. Misschien heeft op dat moment nog geen betekenis voor jou, maar moet je er in bepaalde omstandigheden aan terug denken, misschien klik het dan, bemoedigt het je dan op een heel bijzondere manier.

Welke plek geven we aan profetie? Hoe gaan wij daarmee om, persoonlijk en in de gemeente? Als Paulus zegt dat we moeten streven naar de gave van profetie, hoe doe je dat? Als het een gave is die de *Geest* geeft wanneer Hij wil, wat kan ik daar dan aan doen? Het antwoord ligt besloten in de instructie die Paulus geeft aan de Korinthiërs. Ze waren heel erg in beslag genomen door de gave van het spreken in talen. Daar zou je ook van kunnen zeggen: maar Paulus, als de *Geest* dat werkt in deze gemeente, wie ben jij dan om daar een mening over te hebben? Er is blijkbaar een merkwaardige wisselwerking tussen het verlangen, het streven van ons mensen naar gaven, en de manier waarop Gods Geest in ons werkt.

Datzelfde blijkt uit de instructie van Paulus over de samenkomst. Als er geen uitlegger is, moet degene die in een taal spreekt, zwijgen. Als deze taal nu een gave van de Geest is, legt Paulus daarmee dan eigenlijk niet God het zwijgen op? Nee, God werkt op vele manieren door vele gelovigen. Er is een interactie, een samenwerking tussen onze geest en Gods Geest bij de uitoefening van de gaven. Dat ik op een bepaald moment *in staat ben* om door de Geest die gave uit te oefenen, betekent blijkbaar niet automatisch dat ik het ook *moet doen*; de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij mij, ook al is het *door Gods Geest* dat ik die gave kan uitoefenen.

Omgekeerd geldt dus ook, volgens 1 Korinthe 14:1, dat gaven die ongebruikt of latent aanwezig zijn, werkzaam worden als wij ons er naar uitstrekken. In 2Timotheüs 1:6 verklapt Paulus ons dit geheim: een gave kan worden aangewakkerd. Het is als het aanblazen van een smeulend vuur, totdat het begint te branden. De gave was er al wel, maar ze werd eenvoudig niet gebruikt. Veel gaven van de Geest bleven zo onaangeroerd in de kerk, en misschien zelfs wel een beetje met achterdocht aangekeken. De Geest is er en Hij wil gaven toedelen, zodat ze tot opbouw worden gebruikt. Wij mensen werken daar aan mee door ons ernaar uit te strekken. Dit gebeurt eenvoudig door het te gaan doen. Dat voelt een beetje als leren fietsen, met vallen en opstaan. In de praktijk betekent dat bijvoorbeeld: kijken bij andere mensen hoe dit werkt .. het lezen van een boek ... het delen van ervaring, ervoor bidden, het uitwisselen van mogelijke valkuilen, tot het moment komt dat je zelf aan de beurt bent. Hmmm... misschien is het verstandig om niet te beginnen op een podium voor een volle kerk. Je eerste stap in het geven van onderwijs doe je ook niet vanaf de kansel, maar in een huiskring. Je eerste stap om te evangeliseren doe je ook niet op televisie, maar met een groepje bij een marktkraam. Met profetie werkt het niet anders! Elia en Elisa hadden scholen waar profeten werden opgeleid. In

onze tijd kun je een conferentie of een workshop bezoeken.

En hoe ga je nu eigenlijk om met profetie als die met jou wordt gedeeld, als jij de ontvanger bent? Iemand heeft wel eens gezegd: God spreekt in stereo. Daarmee wordt bedoeld: als God je iets wil zeggen komt het meestal niet in één keer als een totaal onverwachte boodschap. Roept een profetie bij jou geen enkele herkenning op en heb je geen idee wat je ermee moet? In dat geval kun je het gewoon parkeren. Misschien komt het moment van herkenning later pas. En zo niet, dan is de persoon die de profetie deelde misschien niet nauwkeurig geweest in het onderscheiden van zijn eigen gedachten. Misschien is het veilig om te zeggen: laat je nooit op grond van één profetie bewegen tot een keuze waar je niet achter staat. Een aantal hulpmiddelen kunnen zijn: Ga er goed over te rade bij jezelf en bij anderen en wees niet bang om je tijd te nemen. Als God je echt iets wil duidelijk maken, komt Hij daar echt wel op terug. Aarzel niet om ouderen te raadplegen. Wanneer een boodschap van God komt, zal er in de regel een innerlijke herkenning zijn bij jou zelf: de schapen horen naar Zijn stem. En tenslotte: een vaste toetssteen heb je altijd, en dat is de Bijbel zelf. Een profetisch woord dat van God komt zal nooit in strijd zijn met de Bijbel. ■

